

Aan burgemeester en wethouders

Zaaknummer	584415	Portefeuillehouder(s)	Bob Roelofs
Programmamanager	Roland Heijnen		
Ambtenaar	Boukje Overbeek	Vertrouwelijk	Nee
Telefoonnummer	026-3772316	Datum in college	09 november 2021
		Datum fataal	

**Onderwerp: Aanwijzing Lucaspastorie (Rijksweg West 54 te Elden)
als gemeentelijk monument**

Voorstel

1. De Lucaspastorie (Rijksweg West 54 te Elden) aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Inleiding

Ondanks de ligging in de bebouwde kom van Arnhem-Zuid heeft Elden haar Betuwse, dorpse karakter goed weten te behouden. Hoewel Elden beschikt over een lange geschiedenis, meerdere beeldbepalende gebouwen en cultuurhistorisch waardevolle elementen, zijn relatief weinig objecten beschermd als gemeentelijk monument. De waardevolle, onbeschermd elementen zijn kwetsbaar bij ruimtelijke ontwikkelingen. Een dergelijk object is de Lucaspastorie, die samen met het bijbehorende eigen terrein en de huidige Sint Lucaskerk met aansluitend kerkhof een waardevol cultuurhistorisch ensemble vormt.

Het parochiebestuur wil de Lucaspastorie mogelijk verkopen. In het verleden heeft een projectontwikkelaar interesse getoond om op de locatie een appartementencomplex te realiseren. Dit zou sloop van de pastorie met zich mee hebben gebracht, hetgeen onder inwoners van Elden tot zorgen heeft geleid. De vakgroep Erfgoed onderschrijft deze zorg en is daarom een cultuurhistorische inventarisatie van Elden gestart. De verwachte verkoop van de pastorie loopt vooruit op de resultaten van de inventarisatie. Daarom is het cultuurhistorisch onderzoek van de Lucaspastorie naar voren gehaald. Uit dit cultuurhistorisch onderzoek is gebleken dat de pastorie een plek op de gemeentelijke monumentenlijst verdient.

Het college heeft dan ook op 29 juni 2021 het voornemen uitgesproken om de Lucaspastorie aan te wijzen als gemeentelijk monument. Conform de erfgoedverordening is de eigenaar op de hoogte gebracht van het voornemen tot plaatsing en in de gelegenheid gesteld om een zienswijze t.a.v. het voornemen kenbaar te maken. De eigenaar heeft aangegeven achter de plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst te staan.

Het college kan nu een besluit nemen t.a.v. de aanwijzing van de Lucaspastorie tot gemeentelijk monument.

Beoogd effect

Behoud van de cultuurhistorisch waardevolle Lucaspastorie aan de Rijksweg West 54 te Elden.

Argumenten

1.1 *De Lucaspastorie is van hoge waarde.*

In opdracht van de gemeente is in 2019 onderzoek gedaan naar de monumentale waarde van de pastorie. Dit als vervolg op een cultuurhistorische waardenstelling en inventarisatie van Elden uit 1999. De conclusie van het onderzoek is dat het pand - ondanks verbouwingen in 1934, 1938 en 1949 - stedenbouwkundige, architectonische en cultuurhistorische waarden heeft. De pastorie is van algemeen belang voor de gemeente Arnhem en verdient daarom een plek op de gemeentelijke monumentenlijst.

1.2 *Een status als gemeentelijk monument is het beste instrument om de aanwezige waarden te beschermen, en dus te behouden.*

Een object dat is beschermd als gemeentelijk monument mag alleen worden gewijzigd als voor deze wijziging een omgevingsvergunning is verleend. Een omgevingsvergunning wordt alleen verleend wanneer de beschermde waarden worden gerespecteerd. Hiermee kunnen aantasting en sloop worden voorkomen. Dit is zo vastgelegd in de Erfgoedverordening van de gemeente Arnhem.

1.3 *Team Welstand en Monumenten heeft positief geadviseerd over de voorgestelde aanwijzing.*

Team Welstand en Monumenten heeft op 4 oktober 2021 de redengevende beschrijving van de Lucaspastorie beoordeeld. Zij hebben positief geadviseerd over de voorgestelde aanwijzing.

Het volledige advies van Team Welstand en Monumenten is bijgevoegd.

1.4 *De eigenaar staat achter de aanwijzing tot gemeentelijk monument.*

De eigenaar is op 8 juli jl. op de hoogte gebracht van het voornemen tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst, en is in de gelegenheid gesteld om een zienswijze ten aanzien van dit voornemen kenbaar te maken. De eigenaar heeft in een telefoongesprek laten weten achter plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst te staan.

1.5 *Vanuit het dorp Elden wordt sterk aangedrongen op behoud van cultuurhistorisch waardevolle objecten, zoals de Lucaspastorie.*

De Dorpsraad Elden heeft in de afgelopen periode herhaaldelijk haar zorg geuit met betrekking tot behoud van cultuurhistorische waarden van het dorp. Er zijn op dit moment diverse waardevolle elementen niet beschermd, waaronder de Lucaspastorie. De vakgroep Erfgoed onderschrijft deze zorg en is daarom een cultuurhistorische inventarisatie van Elden gestart. De verwachte verkoop van de pastorie loopt vooruit op de resultaten van de inventarisatie. Daarom is het cultuurhistorisch onderzoek van de Lucaspastorie naar voren gehaald.

Kanttekeningen en risico's

1.1 *Plaatsing op de monumentenlijst levert verplichtingen op voor de eigenaar.*

Na plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst heeft de eigenaar voor de meeste wijzigingen een omgevingsvergunning nodig voor het aspect 'wijzigen monument'. Vergunningaanvragen in dit verband zullen worden getoetst op de omgang met de beschermde waarden. Dit betekent echter niet dat er niks mag worden veranderd aan het object. Een toekomstbestendig gebruik van een monument is één van de belangrijkste voorwaarden voor het behoud van een monument. Bij de toetsing van wijzigingen aan beschermde monumenten wordt door de gemeente dan ook op oplossingsgericht meegedacht over een goede balans tussen behoud van cultuurhistorische waarden en eigentijdse eisen op het gebied van bruikbaarheid, veiligheid, comfort en duurzaamheid.

1.2 *De eigenaar kan bezwaar indienen tegen het besluit tot aanwijzing.*

Na bekendmaking van het plaatsingsbesluit wordt de eigenaar, zoals vastgelegd in de erfgoedverordening, in de gelegenheid gesteld om eventuele bezwaren schriftelijk in te dienen. Naar aanleiding van de bekendmaking van het voornemen tot aanwijzing heeft de eigenaar echter laten weten in te kunnen stemmen met plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst. Een bezwaar van de eigenaar tegen het plaatsingsbesluit wordt dan ook niet verwacht.

1.3 *De pastorie maakt deel uit van een groter kerkelijk ensemble.*

De pastorie vormt een ensemble met de omliggende tuin, de kerk en de begraafplaats. De siertuin rondom de pastorie wordt meegenomen in de bescherming van de pastorie. De kerk en de begraafplaats liggen op een ander kadastraal perceel en worden onderzocht in de algehele cultuurhistorische inventarisatie van Elden. Naar aanleiding van dit onderzoek wordt bepaald of deze andere onderdelen van het kerkelijk ensemble ook de status van gemeentelijk monument verdienen.

Financiën

Niet van toepassing.

Uitvoering

Nadat het college het besluit heeft genomen de Lucaspastorie aan te wijzen als gemeentelijk monument, zal de eigenaar op de hoogte worden gebracht. De eigenaar heeft vervolgens zes weken de tijd om bezwaar aan te tekenen tegen dit besluit. Bij geen bezwaar of ongegrond verklaard bezwaar wordt het object opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.

Communicatie

Vanwege de zorgen die onder inwoners van Elden leven over eventuele sloop, wordt het collegebesluit ook gecommuniceerd aan Eldense dorpsorganen (Eldense Parels, Dorpsvereniging Elden en de Historische Kring Elden).

Bijlagen

Stukken voor college

- Redengevende beschrijving Rijksweg West 54
- Advisering Team Welstand en Monumenten
- Raadsbrief - Aanwijzing Lucaspastorie tot gemeentelijk monument

Stukken voor gemeenteraad

- Redengevende beschrijving Rijksweg West 54
- Raadsbrief - Aanwijzing Lucaspastorie tot gemeentelijk monument